

Úvod

Vědecký kolektiv ústavu slovanských literatur a literární komparistiky na FF MU se již řadu let soustřeďuje – v duchu badatelského odkazu profesora srovnávacích slovanských literatur Franka Wolmana – na zkoumání geneze, evoluce a transformace literárních druhů, žánrů a uměleckých systémů v slovesnosti Slovanů v korelaci s analogickými systémy literatur západních. V průběhu výzkumu dané problematiky, na němž se podíleli i badatelé z jiných kateder FF, byla uspořádána v uplynulém desetiletí dvě mezinárodní genologicky orientovaná sympozia: r. 1985 „Literární žánry“ a r. 1988 „Litteraria humanitas“ (k 100. výročí narození F. Wollmana). Obou akcí se zúčastnili vědci jak z našich zemí, tak i USA, Anglie, SRN, Francie, Finska, Maďarska, Polska, někdejší Jugoslávie a bývalého SSSR. Materiály ze sympozia konaného v r. 1985 vyšly v publikaci *Litteraria humanitas I.* (Brno 1991), ze sympozia realizovaného v r. 1988 v daném sborníku *Litteraria humanitas II.* (Brno 1993).

Studie obsažené v obou sbornících reflektují genologickou metodologii našeho i kooperujícího mezinárodního badatelského týmu. Výzkum je založen na srovnávacím geneticko – strukturním, historicko – typologickém interpretačním přístupu k metamorfózám artefaktu i uměleckému procesu od antiky až po 20. st. a odkrývá cestu k vytvoření evoluční srovnávací morfologické poetiky žánrových forem i odrůd dramatu, románu, povídky, novely, poémy, pohádky aj. F. Wollman totiž už v třicátých letech razil zkoumání „genetické existence“ slovesných organismů, jejich struktur cestou dílčích analýz i syntéz vzklenutých nad literárním pohybem s dodnes aktuálním cílem vytvořit světovou poetiku.

Vývoj literárněvědného bádání stejně jako literatury vůbec je synergetický proces, nekonečný proud. V důsledku „změny dějinné gravitace“, k níž došlo v závěru našeho století, padly při výkladu slovesného umění všechny interpretační bariéry, které degradovaly estetické myšlení. Komparativní genologii, badatelský směr i příštího vědeckého pokolení, lze v dnešním svobodném světě spojit nejen s otevřeným systémem strukturní estetiky Pražského lingvistického kroužku, se sémiotikou, symbolickou antropologií, hermeneutickou reflexí aj., ale i se syntetickou evoluční teorií akcentující syntézu humanitních a přírodních věd (L. von Bertalanffy). Neboť „afinita lidské duše a duše kosmu“ (Ch. Peirce) je fenoménem člověka i vesmírného bytí.

Miroslav Mikulášek

